

Theosofie en het Kashmir śaivismisme V.V. Chalam

Dr. V.V. Chalam, jarenlang lid van de Theosophical Society (TS) in India, was vroeger directeur van het Instituut voor Technologie aan de Benares Hindoe Universiteit.

Theosofie verklaart: *Alle leven is één*, en dit is het grondbeginsel van theosofie. De oude filosofie van het Kashmir śaivismisme verklaart ook: *Alles is chiti* (bewustzijn), en *Nergens bestaat iets dat niet śiva is*. Śiva verwijst naar het universele bewustzijn; het is het innerlijk zelf van alles. Wanneer het denkvermogen rustig is, wordt het zelf ontdekt. Vandaar het belang van meditatie.

Meditatie wordt bereikt door te duiken in de diepere niveaus van zijn. Door inwaarts te keren stijgt het individuele denkvermogen in de richting van universeel bewustzijn. Meditatie bevrijdt het individu van lijden en van het gevoel van begrenzing. Door het ene overall te zien, en het zelf in alles te realiseren, leeft de ontwaakte mens met vrijheid en creativiteit. Wanneer men gevestigd is in meditatie op het zelf, duikt men in de oceaan van gelukzaligheid. De lichtgevende energie van zuiver bewustzijn ligt in het hart van meditatie.

Theosofie stelt dat bewustzijn de primaire substantie is van het universum. Het Kashmir śaivismisme stelt dat bewustzijn alles te allen tijde doordringt. Het wordt gekenmerkt door *icchā* (wil), *jñāna* (kennis, geestelijk inzicht) en *kriyā* (kracht tot handelen). Volgens het Kashmir śaivismisme heeft het goddelijke geen vorm, en wordt ernaar verwezen als śiva. Śiva brengt het universum voort uit zijn eigen wezen. Bewustzijn is daarom de onderlaag of het substraat van materie, zoals theosofie zegt: materie is de grove manifestatie van bewustzijn.

Volgens het Kashmir śaivismisme zijn er zesendertig niveaus van bewustzijn, van zuiver universeel bewustzijn bovenaan, tot in het minst bewuste object zoals een steen. Zelfs de steen heeft bepaalde goddelijke kwaliteiten: hij is sterk, duurzaam, betrouwbaar enzovoort. Een sutra stelt: *Het Zelf is de zoete kern van alles*. Onze theosofische aanroep tot eenheid zegt hetzelfde: *O, verborgen leven, trillend in elk atoom...* Zelfs het meest inerte object heeft dit verborgen leven of bewustzijn als essentie. Die goddelijke essentie bevindt zich in alle mineralen, in alle dieren en in alle mensen.

Alles wordt tot leven gebracht door het ene leven. Dit is de basis voor de universele broederschap die de Theosophical Society benadrukt. Alles is met elkaar verweven. Alles is onderling verbonden. Alles is bewustzijn of god. Laten we daarom de wereld beschouwen vanuit dit verheffende gezichtspunt. Dit leidt tot eerbied voor alle leven, en universele broederschap is er een natuurlijk uitvloeisel van.

Alles wordt met al het andere verbonden door een opperste intelligentie. Daarom gebruiken wij ook in theosofie de beroemde verklaring *Zo boven, zo beneden.* Het Kashmir saïvisme stelt het volgende, en bevestigt hiermee die stelling: *Zoals het hier is, zo is het overal.* Eén van de wijzen verklaarde: *Er bestaat geen woord, geen gedachte, geen beeld, geen idee, geen toestand die niet śiva is.* Dit is de kernlering van het Kashmir śaivisme, en ook van theosofie.

Naarmate wij voortgaan op het spirituele pad, verwerken of assimileren wij het idee dat alles een manifestatie, een uiting is van het goddelijke denkvermogen. Dit is de visie die men kan nastreven. Dan verkrijgt men volmaakte vrede en verwerft nieuwe inzichten in zichzelf. Alles is uitzonderlijk mooi en inspirerend wanneer het gezien wordt vanuit dit hoogstaande perspectief. Laten wij, om deze hoogte te bereiken, nadenken en peinzen over het volgende: *Alles is één; alles is bewustzijn.*

Hieronder volgen enkele teksten van het Kashmir śaivismisme:

1. Voorbij en door de toestanden van waken, dromen, en diepe slaap heen ligt de gelukzalige vierde toestand (turiya).
2. Juiste inspanning is het middel.
3. Beperkte kennis, uitgedrukt in gedachte of spraak, betekent gebondenheid.
4. Verlichting vindt plaats door de kracht van taal in het binnenste.
5. Wanneer het denkvermogen één wordt met het hart, dan wordt de ware aard van de wereld waargenomen.
6. Zelfs een toevallig, gewoon gesprek van een ware yogi is zo krachtig als een mantra.
7. Onderzoek is de hoogste tak van yoga, omdat het onderscheid maakt tussen wat gekozen en wat verworpen kan worden.
8. Een wijs iemand zou in de praktijk steeds een onderzoekende houding hebben.
9. Omdat hij overal eenheid ziet, en het zelf in alles realiseert, leeft de ontwaakte mens zonder angst.
10. Wanneer men een toenamen aan vreugde ervaart, zou men kunnen mediteren op de volmaakte toestand van deze vreugde; dan ontstaat opperste verrukking.
11. Wanneer men zich in het denken vermengt met de onvergelykelijke vreugde, dan ontstaat een volledige eenheid met die vreugde.
12. Iemand die de opperste staat van śiva bereikt heeft, wordt een goddelijk wezen.

Uit: *The Theosophist*, december 2008

Vertaling: Anne Myrthe Iken